

MAATALOUS

Siementä pitää uskaltaa laittaa riittävästi ja kylvö hoitaa huolellisesti. **VANHEMPI TUTKIJA HANNU KÄNKÄNEN, LUONNONVARAKESKUS**

Satohyödyt etusijalle rahan sijaan

Kerääjäkasvit parantavat maan kasvukuntoa ja sitä kautta sadon määrää ja laatua.

Ympäristökorvauksen lohkokohtainen kerääjäkasvitoimenpide on herättänyt viljelijöissä paljon huomiota. Huomiota on lisännyt toimenpiteestä maksettava 100 euron hehtaarikorvaus, joka saat-
taa joidenkin tuottajien silmissä vaikuttaa ”helpolta rahalta”.

”Pelkään, että tässä mennään ojasta allikkoon. Pian 100 euron korvaus johtaa 500 euron tappioihin, jos asia ei ole hallinnassa”, toteaa palveluryhmäpäällikkö **Sari Peltonen** Pro Agria keskuksen liitosta.

500 euron tappioksi hän laskee paitsi mahdolliset korvauksen takaisinperinnät myös erityisesti ne sadon määrän ja laadun menetykset, joita taitamattomasti toteutettu kerääjäkasvikasvusto voi pahimmillaan aiheuttaa.

Toimenpiteen ehtojen mukaan kerääjäkasvikasvuston pitää olla tasainen. Kasvuston kehitykselläänkin on kääntöpuolensa.

”On varmistettava, että kerääjäkasvien siemen saadaan itämään, mutta ettei kerääjäkasvi kasva yli pääkasvin ja vaikeuta sadonkorjuuta ja heikennä laatua.”

Peltonen ei silti halua pelotella viljelijöitä. Hän suosittelee viljelijöille maltillista alkua, jos kerääjäkasveja ei ole aiempaa kokemusta. ”Pienillä aloilla alkuun ja asiaa opettelemaan.”

Etusijalle biologiset hyödyt

Luonnonvarakeskuksen (Luke) vanhempi tutkija **Hannu Känkänen** on tyytyväinen siihen, että viljelijät mitä ilmeisimmin ovat innostumassa kerääjäkasvitoimenpiteestä.

Myös hän korostaa huolellisuuden merkitystä siinä vaiheessa, kun viljelijä alkaa soveltaa toimenpidettä käytäntöön.

”Tärkeintä on, että ei yritetä mennä siitä, missä rima on matalimmalla. Toivon, että viljelijät pyrkivät saamaan kerääjäkasveja irti kaikki niiden hyödyt.”

Ympäristönäkökulmasta kerääjäkasvien ensisijainen tehtävä on ottaa maasta käyttöönsä ja sitoa pääkasvilta ylijäävät ravinteet. Kun lohkolle on pääkasvin sadonkorjuun jälkeen kasvuaan jatkava kasvusto, ravinteiden huuhtoutumista saadaan ehkäistyä.

» **Toivon, että viljelijät pyrkivät saamaan kerääjäkasveja irti kaikki hyödyt.”**

HANNU KÄNKÄNEN

Välittömin hyöty viljelijän näkökulmasta on kerääjäkasvien edullinen vaikutus maan kasvukuntoon ja sitä kautta sadon määrään ja laatuun. Kasvukuntovaikutus korostuu varsinkin sellaisilla pelloilla, joilla viljelykierto on muuten yksipuolinen.

Lisäksi kerääjäkasvien on osoitettu olevan tehokas väline ravinteiden hallintaan, mikä sekun on hyödyksi viljelijälle, Känkänen muistuttaa.

Tavoitteeksi tasainen kasvusto

Peltosen tavoin Känkänen suosittelee ensikertalaisia lähtemään liikkeelle pienellä alalla kokeillen.

”Lähtökohdaksi ei pidä ottaa sitä, että maksimoidaan taloudellinen hyöty ja toteutetaan kasvusto mahdollisimman halvalla. Siementä pitää uskaltaa laittaa riittävästi ja kylvö hoitaa huolellisesti.”

Kasvustosta pitää saada hänen sanojensa mukaan ”sen verran

hyvä, että itseäkin miellyttää”.

Kerääjäkasvit sopivat sekä syksyllä muokattaville lohkoille että talviaikaisen kasvipeitteisyyden vaatimusta täyttävälle lohkoille.

Syysmuokkauksessa on Känkäsen mukaan tärkeää, että se tehdään mahdollisimman myöhään. Hyvä kasvusto kuivaa maata ja parantaa kantavuutta, mikä auttaa muokkauksen viivytämisessä.

Tietoa aiheesta helposti saatavilla

Känkäsen mukaan kerääjäkasvitoimenpidettä harkitseville viljelijöille on viime aikoina julkaistu useita hyviä tietopaketteja netissä.

”Uudellamaalla toteutettu Ravinnehuutoumien hallinta -hanke tuotti oikein hyvät yhteenvedot menetelmästä ja hankkeen aikana toteutetuista kokeista. Myös Teho plus -hankkeessa tuotettiin kerääjäkasvien viljelyopas.”

Vaikka kumpikin hanke päättyi viime vuoden lopussa, oppaat ovat edelleen ladattavissa ja tulostettavissa Ympäristöhallinnon sivuilta.

Kerääjäkasveja on oma artikkelinsa myös Pro Agrian ja Luken yhteisessä Tieto tuotamaan -sarjassa julkaistussa Viljelykiertojen monipuolistaminen -oppaassa.

Lisätietoja:
Ravinnehuutoumat hallintaan -hanke:
<http://www.ymparisto.fi/raha> >
Tietoja ja materiaalia viljelijöille Teho plus -hanke:
<http://www.ymparisto.fi/tehoplus> >
Julkaisusarja
JUHANI REKU

Pro Agria Etelä-Suomen palvelupäällikkö Sari Hiltunen esitteli viljelijöille kerääjäkasvien vaikutusta maan rakenteeseen Kangasalan Sahalahdella syksyllä 2013.

MARKKU VUORIKARI

Viljelijä vastaa ehtojen täyttymisestä

Korvauksen ehtojen mukaan kerääjäkasvikasvuston pitää olla tasainen. Viljelijän on peruttava toimenpiteen korvaus, jos kasvusto epäonnistuu.

”Epäonnistumisella tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että kasvustoa ei ole ollenkaan tai kasvusto on epätasainen eli ei kata koko lohkoa”, ylitarkastaja **Teemu Polvi** Maaseutuvirastosta kertoo.

Maaseutuvirasto ohjeistaa myöhemmin tarkemmin korvauksen perumisesta ja millaisissa tapauksissa korvaus on peruttava.

”Yksiselitteistä ohjeistusta tapauksista, joissa korvaus on peruttava, ei kuitenkaan voida antaa. Vastuu on viime kädessä viljelijällä ja viljelijän on itse arvioitava kasvuston mukaan, onko korvaus peruttava. Arviointia tehtäessä on hyvä pitää mielessä toimenpiteen tavoitteet.”

Kerääjäkasvin kasvusto tarkastetaan tilalla tapahtuvan valvonnan yhteydessä. Valvonassa arvioidaan, onko kerääjäkasvin määrä lohkolle sellainen, että se täyttää tavoitteet.

”Siemenmäärän on oltava riittävä ja kasvuston koko lohkon kattava. Siemenmäärä tarkastetaan tarvittaessa esimerkiksi kuiteista tai lohko-muistiinpanoista”, Polvi sanoo.

Jos kerääjäkasvi kylvetään sadonkorjuun jälkeen 15.8. mennessä ja peltovalvonta on tehty ennen sitä, kerääjäkasvi todetaan uusintakäynnillä.

Myös kerääjäkasvin päättämiseen liittyvien ehtojen noudattamista voidaan valvoa uusintakäynnillä.

TUURE KIVIRANTA

MMM: Suosiota vaikea vielä arvioida

Ympäristökorvauksen kerääjäkasvitoimenpiteestä on tulossa varsin suosittu vaihtoehto, kun viljelijät tekevät tukihauassa valintojaan seuraavan kuukauden aikana. Näin arvioivat viljelyneuvojat ja tuottajajärjestöihmiset.

Maa- ja metsätalousministeriössä valintoja arvioidaan maltillisemmin. Lohkokohtaisten toimenpiteiden suosiota ja koko

ympäristökorvausjärjestelmän tulevaa suosiota on vaikea arvioida etukäteen, ministeriön ylitarkastaja **Anna Schulman** toteaa.

”Osin kuuluu arvioida ennakkoitua alhaisemmasta kokonaisitoutumisasteesta, ja kiinnostus eräisiin lohko-kohtaisiin toimenpiteisiin näyttää osin ylittävän asetetut tavoitealat.”

Ohjelman ei ole Schulmanin

mukaan kirjattu kerääjäkasvitoimenpiteelle tilakohtaista enimmäisrajaa. Esimerkiksi luonnonhoitopeltonurmilla tällainen raja on.

”Maaseutuohjelma mahdollistaa kuitenkin sen, että toimenpiteen tilakohtaista enimmäisalaa eli osuutta korvauskelpoisesta alasta voidaan rajata tulevina vuosina, jos ympäristökorvauk-

sen varat eivät näyttäisi riittävän.”

Mahdollisia rajoituksia arvioidaan, kun ensimmäisen vuoden valinnat eli sitoutumisaste sekä muihin toimenpiteisiin että ympäristösopimuksiin ovat tiedossa. Niiden perusteella nähdään, miten ohjelman ympäristötavoitteet toteutuvat.

JUHANI REKU

Yli tuhat vaatii byrokratian purkamista

Facebookissa julkaistu, kohutuuttoman tukibyrokraatian purkamista vaativa kansalaisadressi keräsi ensimmäisen viikon aikana yli tuhat allekirjoitusta.

Adressin julkaisi varsinaissuomalainen erikoiskasvituottaja **Stiina Lerkki** Facebookin salaisessa ja suljetussa Maajussit-ryhmässä. MTK julkaisi adressin myös omalla Facebook-sivullaan ja ryhtyi keräämään allekirjoituksia niiltä, jotka eivät kuulu Maajussit-ryhmään.

Adressi lähti liikkeelle verkossa ilmestyvän Maaseutumedian jutun kirjoittamana.

Verkkolehti kertoo, että yhä jäljelle viljelijälle on esitetty 11 300 euron sanktioita, koska kymmenen sian ruokintaruuhesta puuttuu tarkastajan mukaan pituutta neljä senttiä eli neljä millia sikaa kohti.

Viljelijä haluaa Maaseutumedian mukaan pysytellä nimettömänä, koska hän pelkää viranomaisten koston.

Kun ruokintakaukaloita hankittiin, ne tilattiin kolmimetrisinä. Kolmen metrin pituinen kaukalo olisi täyttänyt vaatimukset.

Valvova virkamies kuitenkin mittasi kaukalon pituuden päädyn sisä- eikä ulkopuolelta. Näin mitaten pituutta oli liian vähän.

Maaseutumedian juttu levisi sosiaalisessa mediassa laajasti ja herätti vilkkaan keskustelun.

”Byrokratia vie hengen”

”Suomalaisen viljelijän voimat ovat kirjaimeellisesti lopussa, byrokratia vie kohta hengen”, Lerkki toteaa adressin saatesanoissa.

Hän kertoo, että viljelijät ymmärtävät kyllä valvonnan tarkoituksen ja tarpeen ruokaturvallisuuden ja eläinten hyvinvoinnin takaajana.

”Valvonta pitää kuitenkin suorittaa niin, että siinä on joku järki ja yhtäläiset pelisäännöt. Mielivaltaisen vallankäytön on loputtava.”

Lerkki valitsi adressin julkaisuun Maajussit-ryhmän, koska sen 4 500 jäsentä ovat pääasiassa aktiivituottajia. ”Haluan mukaan nimenomaan niitä, joita järjestön tukibyrokraatia suoraan koskee.”

MTK:n Facebook-sivulla adressin on allekirjoittanut viljelijöiden lisäksi suuri määrä suomalaista ruuantuotantoa tukevia kuluttajia.

SATU LEHTONEN

OLAVI
ALA-NISSILÄ

Osaamista ja kokemusta

Keskustelu maatalouden tulevaisuuden haasteista. Keskustelijoina

Olavi Ala-Nissilä ja maatalousministeri

Petteri Orpo, juontajana

Seppo Kallio, MTK, Maatalousmuseo

Sarka, su 12.4. klo 11–13.

www.olaviala-nissila.net

SUOMI JA MAAKUNTA NOUSUUN!

53

Varsinais-Suomen Maakuntaviestit ry

MAATILAT • RATSASTUS • LEMMIKIT

Pohjalainen perheyrittäjä palvelee sinua myymälänä ja verkkokauppana!

Kattavin erikoisliike tuottajille sekä harrastajille!

KOTIELÄINTARVIKE.FI

maatila-, ratsu- ja lemmikkitarvikkeiden erikoisliike

System Lahti Oy Seinäjoki 06 4787 200 myynti@kotielaintarvike.fi ark 9-17 la 11-14

Boreal

Pohjoista kasvua

Valitsemalla kasvuoloihimme hyvin soveltuvan ja huolella testatun lajikkeen tiedät varmasti mitä viljelet – ja varmistat parhaan sadon. Kilpailukykyiset lajikkeemme on helppo tunnistaa BOR-merkistä. Se kertoo, että kyseessä on laatu-lajike suomalaisiin oloihin.

Huippulaatua myllyyn

Mirella^{BOR}

Mirella on erinomainen, satoisa vaihtoehto elintarvike- kauran tuotantoon. Ohut kuori, tasakokoinen jyvä ja hyvä betaglukanipitoisuus tekevät Mirellasta erinomaisesti myllytarpeisiin sopivan lajikkeen.

Runsasta satoa rehuksi

Akseli^{BOR}

Akseli-kaura on nostanut aikaisen kauran sadot täysin uudelle tasolle. Akseli on erinomainen rehukaura ja ominaisuuksiensa ansiosta se on Suomen viljelyyn lajike.

Flocke

Flocke^{BOR}

Satoisan Flocken valitit laatu- ja elintarvike- kauran tuotantoon soveltuva kaura.

Severi

Severi^{BOR}

Laadukas Severi on melko myöhäinen monitahoinen ohrautuus, joka edustaa kasvu- ja elintarvike- kauran satoisuuden kärkeä. Viljelyvarmuutta tuovat luja korsi sekä erittäin hyvä härmän- ja rengaslaikunkestävyys.

Boreal-lajikkeet myy:

RAISIO agro

Boreal Kasvinjalostus Oy
www.boreal.fi
www.farmit.net